

Badatelský řád oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu

Badatelský řád oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu

Článek 1: Úvodní ustanovení

- 1) Badatelský řád oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu (dále jen řád) je vydaný na základě § 36 písm. a) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Řád vychází z přílohy č. 3 (Vzorový badatelský řád) k vyhlášce č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“). V souladu s § 16 odst. 2 Vyhlášky je řád rozšířen o vlastní ustanovení, která vycházejí ze zvláštních podmínek Národního filmového archivu (dále jen „NFA“).
- 2) Řád se vztahuje na zpřístupňování písemných archiválií a sbírek soudobé dokumentace vedených v základní evidenci Národního archivního dědictví NFA.

Článek 2: Obecná ustanovení

- 1) Nahlízet do archiválií lze jen po splnění podmínek stanovených v zákoně a v prostorách k tomu určených (dále jen „badatelna“). Nahlížení do archiválií je možné, pokud to umožňuje technický stav archiválií, je dokončeno jejich archivní zpracování a současně to umožňuje kapacita pracoviště. Nahlížení do nezpracovaných archivních fondů a sbírek je možné pouze na základě povolení vedoucí/ho oddělení, vydaného k písemné žádosti žadatele.
- 2) Do prostor, v nichž jsou archiválie uloženy, nemají žadatelé o nahlížení (dále jen „badatel“) přístup. Při zpřístupňování archiválií ze sbírek tzv. soudobé dokumentace (fotografie z českých hraných filmů, české plakáty k českým filmům aj.) se předkládají přednostně jejich digitální faksimile v náhledech z databází, jsou-li k dispozici.
- 3) Badatelna oddělení písemných archiválií NFA sídlí na adrese Praha 1, Bartolomějská 11 (areál Konvikt, 2. patro). Další podrobnosti jsou k dispozici na webových stránkách NFA. Případné uzavření badatelny zveřejní NFA na svých webových stránkách. Badatelé, kteří mají již domluvené návštěvy, budou osobně vyrozuměni. Před návštěvou badatelny je badatel vzhledem ke kapacitě míst povinen zajistit si rezervaci místa prostřednictvím kontaktů uvedených na webových stránkách NFA.
- 4) Badatel před vstupem do badatelny odloží pláště, příruční zavazadla a jiné obdobné věci na místě k tomu určeném. Studium může badatel zahájit pouze s perem, tužkou, vlastními volnými listy papíru bez desek a záznamovým zařízením jako je fotoaparát, kamera, příruční skener, tablet nebo přenosný počítač bez pouzdra. Po ukončení studia předloží badatel své věci ke kontrole za účelem zjištění, zda neodnáší archiválie z badatelny (zejména rozevřené přenosný počítač, skener, předloží přinesené listy papíru). Věci, které si badatel s sebou do badatelny přináší, předloží na vyžádání ke kontrole i před zahájením studia v badatelně.
- 5) Badatel se při vstupu do badatelny zapíše do knihy návštěv badatelny, kde uvede datum návštěvy a dále své jméno, popřípadě jména, příjmení a podpis. Do badatelny nemají přístup osoby znečištěné, pod vlivem alkoholu, drog anebo jiných psychotropních látek nebo osoby ozbrojené.
- 6) V badatelně archivu badatel pravdivě vyplní badatelský list, který je i žádostí o nahlížení do archiválií. Badatel prokáže svou totožnost občanským průkazem,

Badatelský řád oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu

cestovním pasem nebo jiným obdobným průkazem totožnosti zaměstnanci pověřenému službou a dozorem v badatelně (dále jen „dozor v badatelně“), jenž na základě předloženého dokladu zkontroluje správnost údajů uvedených v badatelském listu. Nový badatelský list badatel vyplňuje vždy pro každý kalendářní rok, ve kterém nahlíží do archiválií, při každé změně účelu nahlížení a při každé změně tématu studia.

- 7) Není-li badatel schopen dozoru v badatelně prokázat svou totožnost platným občanským průkazem, cestovním pasem nebo jiným obdobným průkazem totožnosti, nahlížení do archiválií mu bude odepřeno.
- 8) Badateli se archiválie předkládají na základě jeho výslovného požadavku, který může archivu zaslat předběžně také prostřednictvím pošty anebo oznámit prostředky dálkového přístupu (e-mail, telefon), a to na kontaktní adresy zveřejněné archivem na jeho internetových stránkách. Pokud požadavek zasláný v písemné podobě neobsahuje veškeré údaje stanovené v odstavci 9 nebo pokud je formulace požadavku na předložení archiválií nejasná, nepřesná nebo nekonkrétní, považuje se takto zasláná žádost za informativní a badateli na jejím základě mohou být připraveny pouze archiválie, u kterých není pochyb, že mají být předmětem nahlížení. Takové žádosti může být vyhověno v přiměřené lhůtě po jejím upřesnění při osobní návštěvě badatele.
- 9) Badatel také vyplní v badatelně formulář požadavků na předložení archiválií („žádanku o předložení archivního materiálu“) pro nahlížení s uvedením svého jména, popřípadě jmen, příjmení, tématu studia, názvu archivního souboru, čísla kartonu, knihy, inventárního čísla případně popisu archiválií, které žádá ke studiu, a opatří ho svým podpisem a datem zpracování. Formulář požadavků na předložení archiválií pro nahlížení je přílohou badatelského listu. Pokud badatel využil postupu pro vyžádání archiválií k nahlížení podle předchozího odstavce a jeho požadavek splňoval náležitosti formuláře podle tohoto odstavce, připojí se k badatelskému listu archivu badatelem doručený dokument. Pokud byl archivu doručen neúplný nebo nepřesný požadavek, vyplní v badatelně formulář požadavků na předložení archiválií pro nahlížení. V případě, že badatel postupoval podle předchozího odstavce a požaduje předložení dalších archiválií, než o které předběžně požádal, vyplní formulář požadavků na předložení archiválií pro nahlížení pouze v rozsahu nově požadovaných archiválií pro nahlížení.
- 10) V badatelně je nutné zachovávat klid a respektovat studijní prostředí, které nesmí být narušováno hlukem, hlasitou komunikací s dalšími badateli, nadměrným pohybem po badatelně a obdobnými rušivými projevy, které neodpovídají účelu návštěvy v badatelně. V badatelně není dovoleno kouřit, jíst, pít a telefonovat. U přístrojů, které si badatel přináší se souhlasem dozoru do badatelny, vypne badatel veškeré zvukové signály.

Článek 3: Pravidla nahlížení do archiválií

- 1) Při nahlížení do archiválií se badatel řídí pokyny dozoru v badatelně. Dozor v badatelně může od badatele požadovat, aby při pořizování výpisů a poznámek z některých druhů archiválií používal pouze obyčejné tužky střední tvrdosti. Dozor v badatelně není povinen poskytovat badateli pomoc při čtení textu archiválií, jeho

Badatelský řád oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu

překladu do jiných jazyků, podávání výkladu o historických reáliích souvisejících s archiváliemi apod.

- 2) Při nahlížení badatel archiválie co nejvíce šetří. Archiválie nelze používat jako psací podložky, přímo z nich kopírovat průpisovým papírem, podtrhávat v nich, škrtat nebo do nich vpisovat nebo je používat jiným způsobem či k jinému účelu, než je nahlížení. Pokud badatel archiválii fyzicky poškodí, bude mu s okamžitou platností ukončeno povolení nahlížet do archiválií.
- 3) Badatelům se zakazuje vynášet archiválie z badatelny. Pokud badatel vynesese jakékoliv archiválie z badatelny, bude mu s okamžitou platností ukončeno povolení nahlížet do archiválií.
- 4) Do archiválií vyžádaných badatelem může nahlížet jen badatel, do jehož badatelského listu byly archiválie zapsány. V odůvodněných případech (např. didaktických, při exkurzích apod.) může dozor v badatelně povolit nahlížení více osobám.
- 5) K nahlédnutí se badateli předkládají archiválie ve lhůtě, celkovém množství a v množství na jeden návštěvní den podle provozních podmínek a technických možností oddělení s přihlédnutím k významu a účelu nahlížení. Pro jednu návštěvu lze badateli zpřístupnit archiválie v rozsahu maximálně dvou kartonů. Množství jiných evidenčních jednotek archiválií, které lze zpřístupnit pro jednu návštěvu, je třeba individuálně projednat s dozorem v badatelně. Na přípravu objednaného materiálu si NFA vyhrazuje lhůtu minimálně pěti pracovních dnů. Předkládá se vždy jen takové množství archiválií, jejichž počet a stav při vrácení je zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně schopen bez obtíží zkontrolovat.
- 6) Archiv nevyhradí badateli archiválie v badatelně, nezahájí-li badatel nahlížení do archiválií do třiceti kalendářních dnů od sjednaného dne pro jejich předložení nebo přerušil-li nahlížení na dobu delší třiceti dnů. Archiválie jsou v badatelně badateli vyhrazeny po dobu nezbytnou k nahlížení. Pokud badatel do vyhrazených archiválií nenahlíží soustavně nebo pravidelně a pokud vyhrazené archiválie sám nevrátí, považují se archiválie za vyhrazené na dobu tří měsíců od data objednání. Po uplynutí této doby lze v odůvodněných případech prodloužit rezervaci na další období, zpravidla na dobu nejdéle do konce kalendářního roku. Při prodloužení se přihlédne též k tomu, zda jsou další žadatelé o nahlížení do předmětných archiválií.
- 7) Archiv umožní nahlížet do archiválií jinému badateli, než tomu, jenž si tyto archiválie vyžádal k nahlížení jako první tehdy, jestliže badatel, kterému jsou vyhrazeny jako prvnímu, dá k takovému nahlížení druhým badatelem písemný souhlas nebo jestliže každý z těchto badatelů prokazatelně nahlíží do těchto archiválií za jiným účelem nebo studuje jiné téma. V případě, že by došlo k souběžnému nahlížení dvěma a více badateli, archiv umožní nahlížení do těchto archiválií jen tomu badateli, kterému je archiv vyhradil jako prvnímu. Ve sporných případech rozhoduje vedoucí oddělení.
- 8) V mimořádných případech může archiv dálkovým způsobem předložit badateli ke studium archiválie v digitální podobě nebo digitalizáty analogových archiválií. Tento způsob zpřístupnění rovněž podléhá evidenci.

Článek 4: Postup při vracení archiválií a pravidla užívání informací z archiválií

- 1) V badatelně je možné se souhlasem dozoru a při splnění jím stanovených podmínek (například zachování klidu v badatelně) a pokud nebudou ostatní badatelé obtěžováni, používat vlastní reprodukční zařízení k pořizování reprodukcí archiválií pro osobní studijní potřebu badatele. Souhlas se vyjádří podpisem na badatelem vyplněné písemné žádosti, jejíž vzor je přílohou tohoto badatelského řádu. Tím není dotčena ochrana případných vlastnických a autorských práv a práv souvisejících.
- 2) Badatel po skončení nahlížení do archiválií své místo v badatelně zanechá v řádném stavu. Výpisy, poznámky a jiné pomůcky či věci si odnáší s sebou.
- 3) Po každém ukončení nahlížení do archiválií je badatel povinen vrátit archiválie v počtu, sledu a stavu, v jakém mu byly předloženy. Porušení má za následek, že badateli bude s okamžitou platností ukončeno povolení nahlížet do archiválií.
- 4) Dozor v badatelně je povinen zkontrolovat počet a stav badatelem vrácených archiválií a potvrdit svým podpisem jejich řádné vrácení v badatelském listu ještě před odchodem badatele z badatelny.
- 5) Informace získané z archiválií užívá badatel jen k účelu uvedenému v badatelském listu. Při jejich využití ve vědeckých nebo jiných pracích nebo zveřejnění se uvádí alespoň název archivu a využitých archivních souborů, signatury a bližší označení archiválií (archivní citace), z nichž bylo čerpáno.
- 6) Jestliže badatel publikoval práci, která vznikla na základě nahlížení do archiválií uložených v archivu (např. edice archiválií), zašle archivu jeden její výtisk. Jestliže čerpal z archiválií uložených ve více archivech, zašle publikovanou práci pouze archivu, z jehož archiválií čerpal nejvíce; ostatním archivům sdělí bibliografické údaje o publikované práci, případně zašle dílo elektronicky ve formátu PDF.

Článek 5: Využívání archivních pomůcek

- 1) Archiv umožňuje badatelům nahlížení do archivních pomůcek.
- 2) S archivními pomůckami předloženými k nahlížení, pokud nejsou úředními díly a pokud splňují znaky předmětu ochrany podle autorského zákona, se zachází jako s literárními díly.

Článek 6: Poskytování reprodukcí archiválií

- 1) Reprodukce archiválií poskytuje archiv z archiválií, které badatel studuje nebo potřebuje pro účely úřední nebo vlastní práce uvedené v badatelském listu v závislosti na případném předem uděleném souhlasu vlastníka archiválií nebo na ochraně případných autorských práv a práv souvisejících. Reprodukce archiválií se poskytují v závislosti na provozních podmínkách a technických možnostech archivu. Zhotovení reprodukcí archiválií kromě xerokopíí je třeba objednat v obchodním oddělení NFA. Reprodukovat lze pouze ty archiválie, jejichž technický stav to umožňuje.

Článek 7: Zapůjčování archiválií za účelem studia mimo archiv

- 1) Zapůjčení originálů archiválií k nahlédnutí do jiného archivu, než ve kterém jsou uloženy, povoluje osoba stojící v čele archivu výjimečně, s přihlédnutím ke smyslu,

Badatelský řád oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu

účelu a okolnostem jejich využívání, bezpečnosti převozu a zajištění ochrany archiválií v místě dočasného uložení a s ohledem na náklady s tím spojené. Archiválie nelze zasílat poštou, nýbrž se vždy za předem dohodnutých podmínek převážejí pověřeným zaměstnancem určeným osobou stojící v čele archivu, který archiválie zapůjčuje.

- 2) Zapůjčení originálů archiválií mimo archiv povoluje osoba stojící v čele archivu výjimečně a za podmínek podle odstavce 1) pouze vlastníkově, případně původci archiválií a státnímu orgánu, kulturně vědecké instituci a soukromoprávnímu subjektu pro jimi pořádané výstavy nebo jiné veřejné prezentace, orgánu územní samosprávy a osobám, které jsou podle zvláštního právního předpisu oprávněny nahlížet do dokumentů, pokud to účel nahlédnutí z důvodu výkonu úřední funkce vyžaduje. Zapůjčení originálů archiválií nelze odmítnout původci archiválií, jestliže archiválie uložil v archivu na základě smlouvy o úschově nebo na základě darovací či kupní smlouvy a zapůjčení archiválií si ve smlouvě vymínil.
- 3) Pokud archiválie uložená ve veřejném archivu není ve vlastnictví České republiky, právnické osoby zřízené zákonem nebo územního samosprávného celku, je k zapůjčení archiválie nezbytný písemný souhlas jejího vlastníka.
- 4) Při zapůjčování archiválií uzavřou archiv a vypůjčitel písemnou smlouvu o výpůjčce, jejíž součástí bude i revers obsahující:
 - a) přesný soupis zapůjčovaných archiválií,
 - b) účel výpůjčky,
 - c) datum výpůjčky a lhůtu vrácení archiválií,
 - d) jméno, příjmení a adresu místa pobytu na území České republiky nebo adresu bydliště v cizině vypůjčitele podle průkazu totožnosti, pokud jde o fyzickou osobu nebo,
 - e) v případě právnické osoby adresu sídla vypůjčitele a jméno a příjmení jím pověřené osoby,
 - f) vlastnoruční podpis vypůjčitele nebo jím pověřené osoby, jde-li o fyzickou osobu; v případě pověřené osoby se současně uvede její jméno, příjmení a adresa místa pobytu na území České republiky nebo adresa bydliště v cizině podle průkazu totožnosti a datum předložené plné moci,
 - g) vlastnoruční podpis statutárního orgánu vypůjčitele nebo jím pověřené osoby připojený k názvu nebo obchodní firmě právnické osoby, která je vypůjčitelem; obsahuje-li podpisový vzor osob jednajících za právnickou osobu otisk razítka, připojí se k podpisu rovněž otisk razítka právnické osoby.
- 5) Zapůjčené archiválie se zapíše v archivu do zvláštní knihy výpůjček a zápůjček.
- 6) Jestliže vypůjčitel nevrátí vypůjčené archiválie v dohodnuté lhůtě, a nedohodne prodloužení lhůty, nebudou mu další požadované archiválie vypůjčovány až do doby vrácení vypůjčených archiválií.

Článek 9: Exkurze do badatelny a archivu

Při exkurzi do badatelny oddělení písemných archiválií se návštěvníci zapisují do knihy návštěv badatelny OPA NFA. Vstup do jiných prostor archivu než do badatelny OPA NFA

Badatelský řád oddělení písemných archiválií Národního filmového archivu

povoluje osoba stojící v čele archivu a uskutečňuje se pouze v doprovodu jím pověřeného zaměstnance.

Článek 10: Úhrada za služby poskytované badatelům

- 1) Výše úhrady nákladů spojených s pořízením výpisu, opisu nebo kopie archiválie v analogové podobě anebo s pořízením repliky archiválie v digitální podobě, nákladů spojených s vyhledáním archiválií a jejich dalším zpracováním a nákladů spojených s pořízením rešerše z archiválií se řídí Ceníkem služeb NFA.
- 2) Výpůjční řád NFA a Ceník služeb NFA jsou badatelům přístupné k nahlédnutí v badatelně nebo na webových stránkách NFA.

Článek 11: Závěrečná ustanovení

Poruší-li badatel některou z povinností uložených tímto badatelským řádem, může mu být další nahlížení do archiválií odepřeno, popřípadě udělený souhlas odvolán.

Článek 12: Platnost badatelského řádu

Tento badatelský řád ruší platnost badatelského řádu ze dne 3. ledna 2017 a nahrazuje jej v plném rozsahu.

V Praze dne 1. září 2022

Michal Bregant, v. r.

generální ředitel Národního filmového archivu